Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 192. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1956. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 192. VOL. LXIII.

82 ДЕРЖАВИ ПРИЙНЯЛИ СТАТУТ СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АТОМУ

Об'єднані Нації. — На конференції 82-х держав, членів і не-членів Об'єднаних Націй, прийнято в четвер 4 жовтня ц. р. основний статут для міжнародної агенції для сприяння застосовуванню атомової енергії для мирних цілей. У прийнятій одноголосно резолюції говориться про конечність „прискорення і поблільшення" участи атомової енергії в закріплюванні світового миру та поглиблюванні загального добробуту. Статут, який має тимчасовий характер пробного статуту, був виготовлений 12 спонзоруючими державами впродовж цілого ряду попередніх конференцій у Вашингтоні. Представники великих держав перестерегли, щоб не обтяжувати того тимчасового статуту великою скількістю таких додатків, які не тільки утруднювали б практичну діяльність, але й вимагали б коштів, що їх трудно було б здобути. Так, наприклад, Болівія і Еквадор зголосили внесок, щоб створена міжнародна агенція стала відразу „світовим центром атому". Американський репрезентант Джеймс Дж. Водсворт відразу звернув увагу, що, прийнявши таку постанову, трудно було б погодитись щодо місця осідку, організації і складу такого центру, що мав би своєю ціллю вести досліди над атомовою енергією і вишколювати фахівців-техніків. Така централя, мовляв, вимагала б шалених коштів. Найскладнішою проблемою ново-створеної агенції буде розв'язати практичну конечність міжнародної системи контролі над продукцією ядрової енергії, як також конечність охорони існуючого промислу, опертого об енергію, добуваного з інших джерел, перед суперництвом промислу, опертого об атомову енергію. У ході дискусії над усіми справами, які в'яжуться з проблемою атомової енергії, зголошено коло 60 різних додатків і доповнень. Речники Австралії і Канади виступили проти деталізування вже тепер завдань і можливостей нової міжнародної агенції, бо щойно практика може виказати справжні можливості.

Стравс закидає Кіфоверові „перекручування фактів" в справі атома

Вашингтон. — Люїс Л. Стравс, голова Комісії Атомової Енергії, виступив минулого четверга, 4-го жовтня, гостро проти тверджень демократичного кандидата на віце-президента, сенатора Кіфовера, про республіканські недомагання в розвитку атомової енергії, зокрема про „ведення політики" в цей розвиток та недолужність у її розвитку для мирних цілей. Стравс зі свого боку закидував Кіфоверові „перекручування фактів" та заявив, що якщо Кіфовер не бажає, щоб його вважали безвідповідальним, то він повинен доказати свої твердження відповідними фактами, або відкликати їх. Стравс зокрема назвав „очевидним фальшом" твердження Кіфовера про те, що республіканська адміністрація дозволила Совєтському Союзові і Британії перевищити Америку в розвитку атомової енергії, як джерела сили для мирних цілей. Цей закид, твердив Стравс, можна б радше віднести до попередньої демократичної адміністрації за часів президента, бо тоді не побудовано ані одного реактора для використання атома для мирних цілей, тоді, як за уряду президента Айзенгавера Америка зробила і робить у цій ділянці найбільший прогрес у світі.

Айзенгавер поширює програму своєї виборчої поїздки

Вашингтон. — Президент Айзенгавер сповістив, що він вирішив поширити програму своєї виборчої поїздки в другій половині жовтня цього року і крім запланованих стейтів і місцевостей відвідає на бажання тамошніх республіканських провідників ще стейт Вашингтон. В рямцях запланованої поїздки Президент відвідає Каліфорнію і, виголосивши промову через телевізійні стації в Питсбургу, Па., відбуде дальшу поїздку автом по Пенсилвенії. Вирішив Айзенгавер поширити програму своєї поїздки і збільшити кількість своїх виступів під впливом аргументів віце - президента Ніксона, який на підставі свого досвіду з поїздки по 32 стейтах вважає, що особисті виступи Айзенгавера є не тільки корисні, але й конечні для вислідy виборчої кампанії. Почне свою поїздку президент Айзенгавер дня 16 жовтня ц. р. Безпосередньою метою поїздки по стейті Вашингтон мала бути кампанія в користь республіканських кандидатів на сенаторів у стейтах Вашингтон й Орегон.

Сконструйовано атомовий годинник, що йтиме точно на протязі 3,000 років

Ню Йорк. — В Клюбі Заморської Преси відбувся показ новосконструйованого і випродукованого вже в невеликій кількості атомового годинника, незвичайно точного, який може йти з відхиленням щонайменше однієї секунди на протязі трьох тисяч років. Цей годинник, що його названо „атоміхрон", такої величини, як корабельне радіо. — Досліди і підготовні праці над його конструкцією коштували 1,000,000 долярів і Крайова Компанія в Молден, Масс., що його випродукувала, продає один такий годинник за 50,000 долярів. Досі продано уже десять атомових годинників й один із них закупила летунська база Гріффіса в Ромі, Ню Йорк. Цей „Атоміхрон" має велике значення і відіграє видатну ролю в різних ділянках наукових дослідів в радіопередаванні і в мореплавстві.

В АМЕРИЦІ

● **Парлямент Болівії** спеціяльною резолюцією запевнив персональну безпеку тим своїм членам з опозиційних рядів, які, з остраху перед переслідуванням збоку влади, переховуються на екстериторіяльній території — в чужих амбасадах у столиці Болівії, Ля Паз.

● **Біля м. Ном на Алясці** американський пасажирський літак що вночі з вівтірка на середу летів низько з уваги на сніговію, зачепив за дроти радіовисильні і впав. Усі 5 пасажирів і пілот згинули. Катастрофу ствердженo щойно ранком, коли побачили розбитий літак і трупи.

● **Говарда Кульмана**, довголітнього президента „Порт-Авторіті" (централі автобусового руху) в Ню Йорку, заприсяжено, як генерального керівника американської участи в світовій виставці, що відбуватиметься в часі від квітня до жовтня 1958 року в Брюсселі. Значення цієї міжнародної виставки, на яку сподіваються приїзду 35 мільйонів осіб, порівнюють із значенням світової виставки в Парижі 1937 року й нюйоркської 1939 року. Конґрес „тим часом" призначив на збудування американського павільйону 4 мільйони долярів.

УКРАЇНЦІ НА ЗУСТРІЧІ ПРЕЗИДЕНТА З ПРЕДСТАВНИКАМИ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ

Представники національних груп на зустрічі з президентом Айзенгавером. У першому ряді (від ліва до права): Директор Дорадчого Комітету Національностей В. Б. Герман, Джозеф Джековіч, президент Айзенгавер, голова Дорадчого Комітету губернатор МекКелдін. Перший зліва у другому ряді є п. Д. Галичин, а п'ятий є проф. Л. Добрянський.

Вашингтон. — Як уже коротко повідомлено, президент Айзенгавер відбув минулого понеділка, 2-го жовтня, зустріч з представниками поодиноких національностей, зорганізованими в Дорадчому Комітеті Національностей при Крайовому Республіканському Комітеті. На зустрічі були приявні теж і українські республіканські представники, а саме: голова українського відділу в Дорадчому Комітеті та президент УКК п. Дмитро Галичин, голова УК-Комітету проф. Лев Добрянський і п. Степан Скубик з Вашингтону. На зустрічі президент Айзенгавер висловив своє признання для очолюваного губернатором Теодором Р. МекКелдіном з Меріленду Дорадчого Комітету Національностей та його поодиноким членам за їх вклад у теперішню кампанію за перевибір його на президента країни та закликав їх до дальших зусиль в цьому напрямі. У своєму виступі Президент зокрема заторкував справи визвольної політики, іміґрації та праці. Потверджуючи свою дотеперішню концепцію політики мирного визволення всіх поневолених народів, — президент Айзенгавер запевнив зібраних, що Америка не припинить своїх зусиль для встановлення тривкого миру у світі, базованого на волі і справедливості для всіх народів. В дальшому Президент говорив про потребу лібералізації іміґраційних законів, до чого він, на випадок його перевибору, невтомно змагатиме в новому Конґресі. Президент підкреслював теж зусилля і замітні успіхи його адміністрації в користь робітництва, стверджуючи, що коли в 1952 році, себто при перебранні ним уряду, пересічна заробітна платня виносила $1.65 за годину, то в 1956 році вона вже виносила $1.95, а загальна кількість затруднених збільшилася з 62,2 мільйона до 66.6 мільйона. Під час розмови, президент Айзенгавер виявив багато знання обставин і ситуації, в якій знаходяться поодинокі країни, з яких походять представники в Дорадчому Комітеті. Після зустрічі з Президентом, представники національностей відбули ще наради з губернатором МекКелдіном та з головою Республіканського Комітету, Лiонардом Голлом в республіканській головній квартирі.

Зрівняння прав — це ще „велика незакінчена справа" — твердить Стівенсон

Ню Йорк. — Зрівняння всіх громадянських прав і можливостей — це ще велика незакінчена справа перед З'єдиненими Державами Америки — твердив Адлей Стівенсон, демократичний кандидат на президента країни, промовляючи минулого четверга, 4-го жовтня, в Гарлемі, заселеній переважно кольоровими мешканцями дільниці Ню Йорку. Це не був одинокий виступ п. Стівенсона в Ню Йорку, бо раніше він промовляв до одушевленої публіки в двох інших „бідніших" районах цього величанського міста. Темою цих його виступів були всюди громадянські права та „боротьба проти убогости і дискримінації". Приписуючи демократам усі важливіші досягнення країни в соціяльній галузі, демократичний прапороносець рівночасно закидував республіканцям, що чотири проминаючі роки їхньої влади були тільки „роками відкладання" дальшого розвитку в тій ділянці „Пожива, одяг і дах над головою це ще далеко не все, що забезпечує добре життя" — твердив Стівенсон, вважаючи, що така найбагатша в світі країна, як Америка, повинна забезпечити всім своїм громадянам „належну нагоду заробити на прожиток, відповідні школи для дітей, відповідний дах над головою та відповідне забезпечення на старі літа". Стівенсон в дальшому твердив, що він не має нічого проти того, щоб республіканці прийняли та поступали згідно з демократичною плятформою, натомість він має застереження проти того, щоб республіканці капіталізували для себе демократичні успіхи в соціяльному розвитку. Стівенсон зокрема твердив, що демократи перші почали з успіхом боротьбу проти расової дискримінації, закидуючи рівночасно республіканцям і особисто президентові Айзенгаверові, що вони не потрапили цієї боротьби з успіхом продовжувати.

Закінчивши 15,000-милеву поїздку Ніксон закликає вибирати президентом Айзенгавера

Вашингтон. — На закінчення своєї 15-тиденної і 15,000-милевої поїздки по 32 стейтах ЗДА, віце-президент Ніксон виступив у телевізійній програмі, передаваній для всієї країни, з відповідями на запити кореспондентів вісьмох газет, представників різних областей ЗДА. Запити й відповіді торкалися здебільша всіх актуальних для даних областей справ, особливо ж допомоги фармерам, миру й обов'язку військової служби, сеґреґації і використання природних ресурсів. Відповідаючи вичерпно на всі ці питання, Ніксон заатакував знову Стівенсона за його пропозицію якнайскорше скасувати обов'язок військової служби і повторив свої закиди проти демократів, що це вони своєю опозицією заблькували в Конґресі справу допомоги американському фармерству і використання природних ресурсів країни. Водночас із цим Ніксон висловив ще раз своє впевнення, що вибір Айзенгавера на Президента є найкращою ґарантією миру на найближчий час і повторив свій заклик, що американці повинні вибрати Айзенгавера, бо він є людиною „призначення" для народу, який є „нацією призначення". Перед своїм виступом у телевізії Ніксон відбув 45-хвилинну конференцію з през. Айзенгавером.

● **Вільям Кармен** із Нютону, Масс., новий командант воєнних ветеранів — жидів у ЗДА, зголосився у Президента із скаргою, що місцеві власті в Савдi Арабії роблять труднощі жидівським капелянам в американському, стаціонованому там, війську. У договорі ЗДА із Савді Арабією не передбачено можливости конфліктів між американськими вояками - жидами й арабами.

В січні відбудеться перша рекрутація до зах. німецької армії

Бонн. — На 2 січня 1957 р. визначено зголошення для обов'язаних до загальної військової служби в новій західньо-німецькій армії. Покликання в ряди армії відбудеться на 1 квітня 1957. Німецькі фахівці обраховують, що в 1959 році в півмільйоновій новій німецькій армії служитиме 230,000 нових рекрутів, з дворічного набору, при одно-річному військовому вишколі. Офіційно потверджено, що державний підсекретар Роберт Морфі перевів довгі наради з канцлером Конрадом Аденауером, запевнивши його, що всі часописні вістки про плян Америки відкликати поважну частину своїх військ з европейського континенту є часописними комбінаціями, неопертими на ніякому офіційному пляні. „Офіційно" не існує також приписуваний голові шефів об'єднаних штабів в ЗДА, адміралові Артурові Радфордові, плян нової стратегії, за яким мали б бути поважно зредуковані наземні війська в користь летунства і керованих ракет. Морфі запевнив старого канцлера, що американські гарнізони в Европі, зокрема в Німеччині, не будуть зредуковані без попередньої апробати збоку командування військами НАТО і даних европейських країн, в цьому випадку — уряду Німецької Федеративної Німеччини. З свого боку Аденауер вказав американському державному діячеві на погані психологічно-політичні наслідки вісток про „відворот американців з Европи" у Німеччині.

Капітан „Андреа Дорія" обвинувачує в катастрофі „Стокгольм"

Ню Йорк. — В тутешньому Федеральному Суді продовжуються переслухання у зв'язку із катастрофою італійського пасажирського корабля „Андреа Дорія", який затонув дня 25 липня ц. р., після зудару з шведським кораблем „Стокгольм". Переслуханий минулого тижня капітан „Стокгольму" обвинувачував у спричиненні катастрофи „Андреа Дорія". З цілком протилежним твердженням виступив під час переслухань дня 4 жовтня ц. р. капітан корабля „Андреа Дорія" Пєро Каламаі. Він заявив, що катастрофи не було би, якщоб „Стокгольм" придержувався встановленої для плавби лінії і звертав увагу на сиґнали подавані „Андреа Дорією". Каламаі зізнав ще, що він із своїми помічниками стежив увесь час за рухами „Стокгольму" на радаровому екрані і може ствердити без усякого сумніву, що „Стокгольм" спричинив катастрофу цілком несподіваною і неоправданою зміною курсу плавби.

● **В індійській провінції Бенгалії** п'ять днів безупинно падав дощ. Одну десяту частину цієї провінції, 3.000 кв. миль, залила вода. З-поміж 3,500.000 її мешканців 1,100.000 втратили над головою дах. Уряд вислав літаками 20.000 шатер для потерпілих. Внаслідок повені було 106 випадків смерти.

Знову 5-х жидів убито з засідки на кордоні Ізраїлю

Єрусалим. — Новий кривавий „інцидент" скоївся в прикордонній смузі у пустині Неґев. Два авта із жидівськими робітниками, що їхали від копальні поташу на півдні Мертвого моря до міста Беершеба в обширі Неґеву, попали під обстріл з обох сторін шляху. Одному водієві вдалося завернути назад і заалярмувати ізраїльські власті. Коли негайно виїхала на місце засідки поліція, вона знайшла розбите авто і п'ять постріляних жидівських робітників. На місце злочину виїхали представники Перемирчої Комісії ОН в Палестині. Цей останній „інцидент" скоївся в 24 години після обстріляння пасажирського поїзду в Ізраїлі, недалеко йорданського кордону. Ранено машиніста, а з подорожніх ніхто не потерпів. Мішана йорданськo - ізраїльська комісія осудила Ізраїль за пляновий напад ізраїльського війська на йорданську станицю в Гусані вночі з 25 на 26 вересня ц. р., коли то згинуло 37 йорданців, але на тому засіданні не було представників Ізраїлю, який відмовився співпрацювати надалі з тією Комісією.

МОСКОВСЬКА ПРЕСА ПІДТВЕРДИЛА ВІСТКУ ПРО СМЕРТЬ ОСТАПА ВИШНІ

Московські „Правда" й „Ізвестия" в виданнях з дня 30 вересня ц. р. підтвердили подане „Свободою" повідомлення про смерть відомого українського письменника-сатирика Остапа Вишні (Павла Михайловича Губенка). Згадані газети надрукували посмертну оповістку Союзу Письменників СССР і Правління Спілки Письменників УССР, що Остап Вишня помер дня 28 вересня 1956 року на 67-ому році життя.

РАДА БЕЗПЕКИ РОЗПОЧАЛА НАРАДИ В СПРАВІ СУЕЗУ

Об'єднані Нації. — На п'ятницю 5 жовтня призначено перше ділове засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй, при чому першою точкою денного порядку є скарга Англії і Франції проти Єгипту за створення націоналізацією Компанії Суезького Каналу з 26 липня ц. р. ситуації „небезпечної для миру". Щойно після вичерпання тієї точки прийде на чергу нарад наступна — контр-скарга Єгипту проти Англії і Франції, що вони створили ситуацію „небезпечну для миру" концентрацією військових сил в східній частині Середземного моря та воєнними погрозами проти Єгипту. Першим промовцем на Раді Безпеки має бути англійський міністер закордонних справ Селвайн Ллойд, який вже заповів, що говоритиме півтори години. Після нього промовлятиме французький міністер закордонних справ Християн Піно. Міністер закордонних справ Єгипту д-р Махмуд Фавзі забере слово мабуть щойно в понеділок. Тому, що за ротаційною системою головування в Раді Безпеки на місяць жовтень припадає черга на Францію, то відкриє Раду Безпеки французький міністер Піно, але невідомо, чи він провадитиме далі, чи може відступить чергу в головуванні репрезентантові Ірану, який має головувати в листопаді, чи Перу, що приходить на чергу в грудні ц. р.

Фактичні наради в справі Суезького конфлікту розпочались на терені Об'єднаних Націй неофіційно вже в середу і четвер цього тижня, в міру того, як прибували до Ню Йорку міністри закордонних справ держав, що є членами Ради Безпеки. Міністер закордонних справ Бельгії, один з найстарших і найповажніших дипломатів, Ганрі Спаак, конферував вже з єгипетським міністром Фавзі. Це перший західньо - европейський державний муж, що нав'язав безпосередній контакт із офіційним репрезентантом Єгипту. Совєтський міністер Шепілов зголосився був до генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда та розмовляв із юґославським міністром д-ром Коцою Поповічем і англійським міністром Ллойдом. Державний секретар Джан Фостер Доллес прибуде до Ню Йорку в п'ятницю вранці, щоб перед засіданням Ради Безпеки відбути нараду з міністрами Франції і Англії.

Англія і Франція мають зголосити резолюцію, за якою Рада Безпеки поручала б прийняти проєкт, схвалений першою Лондонською конференцією 18-х держав про міжнародне управління Суезьким каналом. Тому, що Шепілов вже тоді, у Лондоні, не погодився з тим пляном, а також єгипетський президент Насер відкинув його в переговорах з т. званою Комісією П'ятьох під головуванням австралійського прем'ра Мензіса, як „замасковану форму колективного колоніялізму", то треба рахуватися з певністю, що коли б більшість Ради Безпеки прийняла англо-французьку резолюцію, то Шепілов зголосить від СССР „вето". Тому З'єдинені Держави заступають думку, що треба, щоб Рада Безпеки прийняла спершу цілком загальну формулу, яка поручає поладнати спір у мирних переговорах, і вибрала відповідну комісію для поведення тайних переговорів. Англійці і французи є проти такої комісії, бо, мовляв, і без неї є достаточно можливостей вести закулісові розмови. Однак ані названі дві західні великодержави, ані Єгипет не хочуть переймати на себе ініціятиви для розпочаття безпосередніх переговорів. Можливо, що посередником стане названий вгорі бельгійський міністер Спаак, або представник Індії Крішна Менон, який тепер знову приїхав до Каїро на тайні розмови з Насером і мабудь прилетить до Ню Йорку.

В Гамбурґу вилетів в повітря склад нелегальної зброї

Гамбурґ. — У торговельній дільниці Гамбурґу розлетівся 4-поверховий залізо-бетоновий будинок, який приміщував бюра і склад товарів приватного торговельного підприємства Отто Шліттера. Будинок перетворився в румовище після вибуху в ньому бомби чи гарматного набою, від чого запалилася амуніція, яка була там на складі. Показується, що те підприємство, яке офіційно займалося експортом „спортових приладів", насправді торгувало зброєю, при чому тереном експорту машинових пістоль, ручних гранат, наземних мін ба навіть протилетунських гармат і знарядів — була північна Африка і Середній Схід. Шліттер скуповував зброю в різних невтральних країнах, головно в Швеції і в Австрії. Еспортована Шліттером зброя була зголошувана до властей, як „спортові прилади" або „мисливські рушниці" й мисливський виряд. Поліція яка розпочала слідство, вважає, що цей вибух був плянованом атентатом на самого Шліттера. Проте його не було під час вибуху в будинку, зате згинув один робітник і кількох інших ранено.

В СВІТІ

● **Еневріна Бівена**, лідера лівого крила англійської соціялістичної партії Праці, вибрано партійним скарбником. Таким чином він увійшов до екзекутиви названої партії, з якої два роки тому загрожувало йому виключення за непослух партійному проводові, коли головою партії був кол. прем'єр Клемент Еттлі. Всіх членів партійної верхівки вибирають в партії Праці загальним голосуванням, чи пак деклеруванням „за" чи „проти" репрезентантів робітничих юній, що належать до цієї партії. Бівен дістав 3,029.000 голосів, а його противник з правого крила партії — 2,755.000.

● **Хоч японці** в масі бажають, щоб вернулися тисячі полонених, які досі мучаться в совєтських таборах примусової праці, і щоб укладена була угода про риболовлю, надзвичайно важлива для Японії, проте часописи передбачають, що підписання в недовгому часі мирового договору прем'єром Гатоямою — буде кінцем політичної кар'єри цього старенького і напівспаралізованого державного діяча. 40% членів його ліберально-демократичної партії висловились проти його подорожі до Москви.

● **Автономний уряд Зарщини** затвердив умови, на яких канцлер Західньої Німеччини Аденауер і прем'єр Франції Молле погодились про передачу Зарщини Німеччині. Однак, зарський уряд хоче, щоб ще перед цією злукою були передані родині Рехлінґів сконфісковані у неї французами величезні сталеварні. Голову родини Рехлінґів, Германа, було засуджено, як воєнного злочинця, бо він віддав був себе і свої сталеварні до послуг німецькому воєнному промислові в обох світових війнах. Герман Рехлінґ помер весною цього року і французи не хотіли лишати тих сталеварень у руках родини Рехлінґів.

● **Індійський уряд** передав через свого амбасадора у Вашинґтоні до бібліотеки американського Найвищого Суду люксусове видання біографії Магатми Ґанді. Голова Найвищого Суду, Ерл Воррен, який недавно їздив до Індії в „місії доброї волі", заявив, що студії над життєписом Ґанді допомогли б американцям пізнати психіку індійців.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На пів року	6.50	One year	$12.00
На три місяці	3.50	Six Months	6.50
На рік	$12.00	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОРИВИ І ПРОЛАМИ

Вістки, які надходять з-поза залізної заслони, в тому числі й дописи закордонних кореспондентів, розсновують картину чимраз глибшого й ширшого ферменту і неспокою в Совєтському Союзі і в країнах т. зв. народних демократій. Виглядає, що в совєтській системі починають прориватися і проломлюватися не тільки автономні, але й опозиційні до московського централізму тенденції, які інколи навіть підважують дотеперішні окови комуністичного режиму.

Найбільше прикладів таких проривів і проламів, неможливих досі в совєтській централізованій системі, дає комуністична Польща. Червневі заворушення в Познані започаткували глибокі зрушення у настроях тероризованого польською компартією і службою безпеки населення, а з другого боку стали причиною розгублености серед комуністичної верхівки, що ще й досі не з'ясувала собі, якими методами — злібералізуванням чи загостренням курсу — добиватися заспокоєння опозиційних настроїв серед населення. Не дали бажаних Москві та польським комуністам наслідків і скрупулятно підготовані й вирежисеровані познанські процеси. Подумані як чисто кримінальні, ці процеси набирають все більше політичного характеру, і замість суду над кримінальними злочинцями починає відбуватися в Познані суд над комуністичною системою.

Водночас із цим польська громадська опінія починає все міцніше домагатися громадських свобід, зокрема свободи слова і преси. Дуже характеристичні з цього погляду виступи деяких варшавських часописів з домаганням обмежити урядову цензуру тільки до справ оборонного характеру. Асоціяція польських журналістів звернулася до уряду з вимогою створити комісію, яка б зайнялася розглядом дотеперішньої практики комуністичної цензури і встановленням відповідних меж для її діяльности. Разом з тим в інтелектуальних колах Варшави, серед професорів і студентів, письменників і мистців, посилюється домагання більшої демократизації культурного життя, більших свобід у науковій, письменницькій і журналістичній праці. Згадана вище Асоціяція польських журналістів закінчила одні із своїх зборів ствердженням, що, не зважаючи на всі заяви проводу польської комуністичної партії про лібералізацію в пресі, ніяких змін в цьому напрямку не зреалізовано.

Цікаві процеси відбуваються також, як подають американські кореспонденти, в окупованих та інкорпорованих до СССР балтійських республіках, зокрема в Естонії. Комуністичні керівники цієї „союзної республіки" домагаються, хоч і дуже обережно, більших прав і більшої автономности. У зв'язку з цим почалася вже децентралізація функцій в деяких всесоюзних міністерствах, що з черги посилило вимоги збільшити відповідальність урядів в окремих республіках .Востаннє, навіть комуністичний прем'єр Естонії Александер А. Миурісеп виступив прилюдно з вимогою „збільшити права окремих республік, зокрема дати цим республікам право розв'язувати все більше і більше проблем" і признати їм більшу незалежність у розв'язуванні місцевих справ. Пробують унезалежнювати себе в такий спосіб і інші совєтські республіки.

Найбільший тиск на Москву в цьому напрямі проявляється в Україні, цій традиційній країні активного і пасивного протимосковського спротиву. На це звертають увагу майже всі західні публіцисти і кореспонденти, хоч би й трохи ознайомлені з ситуацією, підкреслюючи українську непокірність і безперервну опозиційність до Москви. Цей факт стверджують також усі ті, кому пощастило вирватися з совєтських концентраційних таборів, де була можливість зустрітися з провідниками українського резистансу. З усіх цих повідомлень виходить, що український спротив, не зважаючи на все, залишився живим і, що ні терору, ні залякування вже не вистачає у боротьбі з цим спротивом. Москва мусить поступатися українцям в щораз нових ділянках, допускаючи українців до різних, навіть високих становищ не тільки в республіканській, але й в союзній системі, і з другого боку намагаючись заспокоїти українське населення масовим звільнюванням в'язнів з концентраційних таборів, різними „реабілітаціями" і деякою лібералізацією партійної лінії в суспільному й культурному житті.

Усі ці прориви і пролами в совєтському режимі дуже характеристичні і їх треба брати до уваги, оцінюючи сучасну совєтську дійсність, тим більше, що вони можуть стати початком і дальших, може й основних зламів у побудованій на насильстві та терорі московській комуністичній імперії.

ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ ВИБОРЧА КАМПАНІЯ

З наближенням терміну виборів загострюється передвиборча кампанія: Палкіший тон замітний у виступах промовців обох партій. Завзятість, з якою об'їздять країну Адлей Стівенсон і Естес Кіфовер, вказує на рішучість демократів виграти в теперішніх виборах, і то виграти не тільки доступ своєму репрезентантові до Білого Дому, але й більшість в обох палатах Конґресу. Звідомлення журналістів про зріст продемократичних настроїв у фармерських стейтах і на півдні країни, очевидячки, занепокоїли Республіканнську партію. Республіканські лідери признали рацію Президентові, який давно вже перестерігав проти „вигідного самовдоволення", і перевели натиск на самого Д. Д. Айзенгавера, щоб він включив себе у куди більшу кампанію, аніж її спершу плянував. Коли раніше Президент заповідав, що свою безпосередню участь у виборчій агітації обмежить до виголошення „найбільше 6-х" промов через радіо і телевізію, то тепер, після об'їзду хліборобських стейтів, він заповів виїзд до західніх стейтів із трасою ще на 5,500 миль. Змінився також зміст і тон промов Президента. Він уже займається не викладом філософії правління, а обороною вислідів свого урядування за останніх три з половиною роки в цілком конкретних справах і полемікою із демократичними закидами.

Ситуація на виборчому фронті дуже непевна. Ні один інститут, що займається аналізою настроїв на підставі переводжених масових розмов по всій країні і серед усіх верств населення, не всилі подати ясної прогнози. Ні один журналіст не зважується бути пророком виграї чи програї тієї чи другої партії. Усі погоджуються, що персональна популярність Д. Д. Айзенгавера надзвичайно велика і він має в народі величезний авторитет, проте ситуація основно змінилася, бо йде тепер не про вибір поміж маловідомим Стівенсоном і загальновідомим Айзенгавером, як то було в 1952 році, а про конкретні справи державної адміністрації за минулі роки і на найближчу майбутність. Виборча кампанія демократів притьмарює первісне блискуче гасло республіканців: мир і добробут. Гострою критикою зовнішньої політики уряду Айзенгавера і аналізою похмурої міжнародної ситуації демократам удалося защепити у численних виборців сумнів, чи дійсно теперішній мир — тривкий, а підкреслюванням погіршення матеріяльної ситуації фармерів (спадок цін на хліборобські продукти і зріст цін на промислові вироби) вдалося їм підважити свідомість добробуту на великому обширі фармерських стейтів. У 1952 році південні стейти підняли були одвертий „бунт" проти демократичного президента Трумана і — бувши традиційно демократичними — голосували за республіканського Айзенгавера. Тепер тільки один губернатор Шіверс із Тексасу далі підтримує Д. Д. Айзенгавера.

Хоч американський виборець назагал має свій власний вироблений погляд і не легко піддається передвиборчій агітації, проте вже в минулих виборах рішили „невтральні" виборці, незалежні, непричетні ні до якої політичної партії чи пак настільки суверенні у прийманні рішень, що не піддаються партійним наказам. І тепер, за одностайним ствердженням „фахівців від виборів" та знавців настроїв, боротьба йде власне за того невтрального, незалежного виборця, ба навіть за голоси тих демократів, які в 1952 році голосували за Айзенгавера. І ось, аналізуючи ці настрої американська преса вказує на цікавий парадокс: коли у 1952 році Д. Д. Айзенгавер був „аматором" у політиці, не розумівся на державній адміністрації, не знав державно - урядничої машини, вперше чув про безліч конкретних справ із різних ресортів державного життя, то він мав за собою масу. Після ж того, коли у гідному подиву швидкому темпі, став з аматора професіональним державним діячем-політиком і з місця відповідає на найскладніші питання з прерізних ділянок, після того, коли він зумів об'єднати розсварену в 1952 році Республіканську партію, зумів ладнати із Конґресом, в якому більшість мали демократи ,і виелімінував особу президента Республіки з публічних спорів, що були за часів Трумана, — тепер менше людей є ентузіястичними прихильниками Айзенгавера, аніж у 1952 році, коли для того ентузіязму було менше ділових причин.

На ситуації Д. Д. Айзенгавера мститься тепер просто те, що він не є в позиції атакуючого, а тільки обороняє себе. Не стало тих моментів, що промовляли в його користь (непопулярна особа Гаррі Трумана із ще більш непопулярною Корейською війною), і що їх можна було поборювати. В очах усіх тих, що мали своїх синів, батьків і братів в Кореї, тодішній добробут був „скроплюваний кров'ю", бо опертий на коньюнктурі воєнного часу із величезними державними замовленнями. Тоді можна було атакувати демократичну адміністрацію за інфільтрацію державного апарату комуністами. Ні одного з тих арґументів, що промовляли до мас, сьогодні республіканці не всилі використовувати, бо вони — просто неактуальні. Зате треба боротися — „око за око ,зуб за зуб" — за конкретні закиди в конкретних справах, а це не може фасцинувати й захоплювати виборця. Такою найновішою справою є, наприклад, повторюваний Адлеєм Стівенсоном закид, що Айзенгавер завинив у тому, що в країні величезний брак шкільних будинків і тіснота по шкільних залях, — та контрзакид збоку Айзенгавера, що це демократичний Конгрес провалив відповідний законопроєкт теперішньої адміністрації. І тут ідуть подробиці, дати й цифри ,— річ для виборця нудна.

Кампанія триває і загострюється з кожним днем. Проте, спитайте сьогодні першого-ліпшого зустрічного на вулиці громадянина: „хто виграє?", ви неодмінно дістанете відповідь: „Даджерс" або „Єнкі", залежно з котрою із цих спортових дружин у теперішніх світових серіях бейзболу, запитаний громадянин „тримає". Бейзбол, а не передвиборча полеміка найбільше фасцинують в цих днях не тільки американського громадянина, але й — виходило б — багатьох політиків, включно з обидвома головними кандидатами.

ОСТАП ВИШНЯ

Совєтські газети підтвердили, подану в радіо вістку, що 28-го вересня в Києві на 67-му році життя помер визначний український письменник-сатирик Остап Вишня (Павло Губенко).

В літературу прийшов Остап Вишня із села, з кучерявої Полтавщини, десь чи не в 1918 році, принісши з собою невичерпний запас справжнього українського гумору і глибоке знання народного побуту. З розмов і натяків, розсипаних подекуди в автобіографічних гуморесках, видно, що брав він живу участь в національній революції 1917-20 років, разом з армією УНР відходив до Кам'янця Подільського, а потім якийсь час сидів у Харкові на Холодній горі в совєтській тюрмі.

Вже на початку 1920-х років хто не знав на Україні Остапа Вишні, хто не захоплювався його талановитими творами! Колючими „реп'яшками", гострими сатиричними „усмішками", гумористичними оповіданнями, сценічними переробками смішив і підносив на дусі він своїх численних читачів. Окремі видання „Вишневих усмішок" розходилися в сотнях тисяч примірників, досягаючи найглухіших сіл і хуторів. Про Остапа Вишню, скромного й непоказного фейлетоніста, в українському народі, стужілому за веселим сміхом, складали легенди. Передусім студентська молодь, чуйна на всякий фальш, молодь, яка щойно вийшла з села, оцінила в письменникові його правдивий, непідроблений український гумор — і полюбила його. А проте, не менше вдячного читача здобув собі Остап Вишня і серед робітництва та інтеліґенції.

Одначе, не тільки блискучий, щиронародний гумор завоював Вишні любов і популярність. Масовий читач, що вже стояв тоді на порозі своєї трагедії — колективізації, заслання, чисток і фізичного знищення — з подивом і признанням до автора читав кожну нову „вишневу усмішку", в якій він гострим жалом сатирика жалив окупаційну владу, дошкульно висміював москалів-русифікаторів,, зарозумілих московських чиновників, нездалих совєтських адміністративних і господарських керівників.

В умовинах початку 1920-х років, коли цензурні вимоги на підсовєтській Україні були далеко слабші, як у пізніших роках, Остап Вишня раз-у-раз умів переступити межі дозволеного, умів обдурити псевдосовєтським патосом цензора і викликати своїми оповіданнями захоплення опозиційно настроєних до режиму читачів.

За широку популярність і за гострі, хоч і приховані шпильки Остап Вишня мусів тяжко відпокутувати. Під час чергової хвилі терору, що перекотилася по Україні, в числі інших письменників, учених, агрономів, учителів, його арештували і, тяжко хворого, вивезли на північ до концтабору. Совєтська критика приліпила йому ярлик буржуазного націоналіста і „куркульського блазня". Дуже скупі відомості маємо про нього від того часу. Відомо лише, що під час війни, коли совєтський уряд, рятуючись від розгрому німецькими дивізіями, дозволив українському народові відкривати церкви, а поетам і письменникам писати патріотичні твори — популярного в народі Остапа Вишню випустили з концтабору і привезли до Києва.

Але це вже не був той безжурний, гострий дотепник Остап Вишня — привезли до Києва виснажений недугою, морально зламаний енкаведівськими тортурами, „перевихований" і вилущений від усякого „буржуазного націоналізму" напівтруп. Віддячуючись катам за подароване йому життя, Остап Вишня написав тоді збірку, сама назва якої — „Націоналістична дірка" — свідчить про те, чого вимагали від нього його кати. Марно намагався він викрешувати колись гарячі іскри з свого неповторного таланту в сталінославних оповіданнях, у вірнопідданчих фейлетонах. Своєю колись чудесною мовою („ я її навчився, — казав він, — від мами і Нечуя-Левицького") під диктат обласного цензора виписував він недолугі гуморески на „біжучі теми". З усього попереднього літературного доробку Остапа Вишні видано після війни на Україні лише том його обскубаних і прилизаних гуморесок — „Мисливські усмішки", де вже годі шукати „контрреволюції". Але навіть найбільш вірнопідданчими своїми писаннями не заслужив уже собі Остап Вишня довір'я Москви: в совєтській 3-томовій енциклопедії 1955 року про цього визначного письменника немає й згадки, дармащо повно там навіть третьорядних російських, польських, румунських та інших совєтських письменників.

Ще спробував Остап Вишня перед смертю втекти від дійсности до... дітей і до своїх власних спогадів — і написав збірочку оповідань з дитячого побуту „Великі ростіть". Це була остання його збірка. Чи не про себе і про свого цензора „Піфагора", що ціле життя гнобив його душу, думав він, коли писав в оповід. „Геометрія", вміщеному в цій збірочці: „Ваську Перепелицю Піфагор мало цікавив. Треба було знати і вміти довести його теорему в класі. І все! Більше Піфагор аж ніяк Васька Перепелицю не цікавив, а, навпаки, непокоїв його..."

Гумор і большевики — поняття несполучні. За майже сорок років панування не спромоглися вони створити „совєтського гумору", бо всякий здоровий і щирий гумор неминуче кусає їх самих. І тому совєтська так звана гумористика — це лише злісне перекривлювання, розлючена лайка, окарикатурена пропаґанда.

З Остапом Вишнею відійшов у вічність найкращий український гуморист нашого часу, який навіть в підсовєтських умовах на одному з етапів своєї творчости зумів вирізьбити по собі яскравий, непроминальний слід. Попри накинуте, вимушене, він спромігся в 1920-х роках прекрасною народною мовою, не стилізуючи під фолкльор і не обнижуючи своїх творів до малоросійсько-совєтських смішковинок, створити цілий ряд блискучих формою гумористичних оповідань, які навіки увійдуть в українську літературу.

Як подає совєтська преса, тлінним останкам Остапа Вишні влаштовано в Києві урочистий похорон, з оркестрою, що грала „Інтернаціонал", і з промовами партійних та урядових генералів. Московський окупант, який залізною лапою затискав письменникові уста за життя, який скалічив його морально й фізично, завершив свої знущання над ним цим блюзнірським червоним похороном.

В. С-ко

ВІДГУКИ ЯЛТИ

Лондон. — 27-го вересня у польському Східньому Інституті в Лондоні відбувся цікавий виклад про конференцію в Ялті (лютий 1945). Польська еміґрація в Англії має багато визначних людей політики і культури. Напр., тут діє й досі група польського університету, що була до 1939 року в Вильні. Є тут Історичний Інститут ген. Сікорського і згаданий Східній Інститут.

Коли українська еміґрація прийшла в цю країну, після 1947 року з голими руками і з малою горсткою інтеліґенції, то поляки з'явилися тут ще за війни, із сибірських далеких країн, і мали в своїх рядах політичну й культурну еліту. Правда, ця польська еміґрація в Англії репрезентує переважно поляків „кресових": з західньо-українських і західньо-білоруських територій. Це той елемент, що панував над білорусами й українцями, як землевласники, державні службовці чи службовий персонал у панських маєтностях. Ці люди знають українську або білоруську мову, але розуміння національних проблем на схід від Польщі вони не мають. Ми для них ще й досі „збунтоване хлопство", супроти якого слід учинити розправу „огнем і мечем"...

Бувший міністер Польщі і дипломат п. Комарніцький подав у своїм викладі в Східньому Інституті огляд подій, що довели до договору між великодержавами в Ялті: Америка, Британія, СССР. Минуло вже більше як 10 років від Ялтинської конференції, і тепер польський дослідник міг оцінити тодішні події тверезо і спокійно.

Конференція в Ялті прийшла в зеніті совєтських успіхів. Варшава і значна частина польської території була вже в руках совєтських армій. Натомість, наступ західніх союзників німці задержали своїм протинаступом в Арденнах. Для урядів Америки й Британії стояла проблема дальшої війни проти Японії, а ще не була скінчена війна з Гітлером, який міг, здавалося, пустити в бій від 200 до 300 дивізій. Тому, — казав п. Комарніцький, — від самого початку конференції в Ялті, Сталін міг диктувати свої вимоги Рузвелтові і Черчилеві.

Завдання, яке собі поставили на конференції американський президент і британський прем'єр — це врятувати „стару Европу" від большевизму. Але країни на схід від Німеччини й Австрії, вони були готові віддати на поталу большевицькій „дикій дипломатії".

П. Комарніцький, аналізуючи дипломатичні ходи міністрів великодержав, приходить до переконання, що мусіло бути між Лондоном і Москвою тайне порозуміння ще в р. 1942 щодо „Східніх Кресів" Польщі. Тому англійці йшли охоче на компенсацію полякам німецькими територіями на схід від Одри. Але й при тім англійські провідники висловлювали побоювання, щоб „польська гуска не мала нестравности через обжерство..."

З українського становища слід зазначити, що польські нарікання на російський імперіялізм мають в собі фальшиві ноти: поляки мають моральне право протестувати проти російського панування в Варшаві, Кракові, Познані; але претенсії польські на „Червону Русь", на Білу Русь і на Вільно — це по суті той самий імперіялізм, що й московський.

Цікаво: в рефераті п. Комарніцького не впало ані одне слово про мешканців „східніх кресів", мовби то були польські землі!

Кажуть, що для еміґрантів еволюція припиняється з моменту, коли вони переступлять кордон своєї країни. Очевидно, для лондонських поляків усе „на кресах" лишається так, як було перед 1939 роком!

П. А.

КАЛЬМІЮС І ВОВЧА ВЖЕ НЕ СУДНОПЛАВНІ РІКИ

Про загрозу обміління українських рік пише в „Правді" (21 вересня ц. р.) гідромеліоратор К. Петренко:

„За останні роки спостерігається обміління рік. Особливо це помітно в південних районах України, зокрема в Донбасі, де такі ріки, як Кальміюс і Вовча, якими в минулому ходили невеликі судна з вантажами, перестали бути „судноплавними. Обміліла також ріка Лугань. (Ріка Кальміюс має 182 кілометри довжини і впадає до Озівського моря біля Маріюполя; здогадуються, що це — Каяла з „Слова о полку Ігоревім". Ріка Вовча, або Вовчі Води, ліва притока ріки Самари на Дніпропетровщині — Ред.). Ці втрати води можна було б значно компенсувати, зберігаючи ліси і вживаючи інших заходів. Згубно впливають на водоносність цих рік вирубування дерев, що ростуть понад їх берегами, і розорювання прибережних земель. Під час злив і поводей розпушений горішній шар ґрунту змивається і зноситься в ріку, при чому русло замулюється і ріка обмілюється. Замулюються ці ріки також внаслідок того, що в них спускають спрацьовані води промислових підприємств.

ЗНАЙШЛИ НЕВІДОМИЙ МАЛЮНОК Т. ШЕВЧЕНКА

Як повідомляє київський журнал „Вітчизна" (ч.7 за липень ц. р.), у Ленінграді проживає онука О. Сапожникова — близького знайомого Тараса Шевченка. Понад сто років у цій родині зберігається невідомий досі малюнок Т. Шевченка (1840-1842 рр.). На ньому зображені мати й сестра О. Сапожникова. Малюнок, зроблений чорним олівцем, добре зберігся.

МАВКА

Чого ти гавкаєш, Рябко,
Всю ніч під вікнами хатини?
Не здоять відьми молоко
В твоєї сонної маржини.

Русалка плакать не почне
Над плотарями, що померли.
Не засмішить на смерть мене
Чугайстер з сивої Говерли.

А Мавка...
Мавка вдалині,
Не рано прийде у хатину.
А якщо прийде, ти мені
Гукни тихенько із-за тину.

Вона висока і струнка,
Уста, неначе полуниці,
Вінок із дикого бузка
Навкруг русявої косиці.

Та ти стрічав її не раз
Ковтав кулешу і не гавкав.
Скрипить лісковий перелаз.
Рябко замовк...
Це, мабуть, Мавка.

ПЛ. ВОРОНЬКО

В. Гайдарівський

ЩЕ ОДНО КОХАННЯ

Повість

(3)

І Паша, забувши, що вона стара жінка, якій личило б бути стриманішою, вмить перетворилася на маленьку сестру свого загубленого братіка і подалася слідком за ним довгим сковзьким коридором до директорського кабінету. Секретарка не встигла навіть запитати, чого бабусі треба, як жінка вскочила в кімнату.

Директор тільки но всівся у фотель і, побачивши перед собою невчасну відвідувачку, а за її спиною збентежену секретарку, прикро скривився. Але, видно, з тактовности попросив секретарку залишити відвідувачку в кабінеті.

— Що у вас таке, товаришко? — звернувся він, коли секретарка зникла за дверима.

— Стефане, та це ж я, Паша, сестра твоя! — вигукнула жінка, і з очей її покотилися сльози.

— Сестра? Паша? — здивовано мовив директор. — Ну, то прошу вас сідати, поговоримо.

Відчувши холод, що віяв від брата, Паша опустилася на стілець. Видно не могли його змінити ні час, ні обставини. Він розпитував сестру, як вона мала себе за ті довгі роки, що вони не бачились ,але слухав її так, ніби Паша розповідала про пережитий без нього лише один звичайний буденний день, в який нічого гідного уваги не сталося. Здавалось, він силує себе, аби від нудної і непотрібної йому сестриної розповіді не заснути.

Задзвонив телефон, директор сказав у слухавку кілька слів і підвівся.

— Пробачте, сестро. У мене зараз будуть важливі відвідувачі. Ми колись ще побачимось. Я, як виберу час, сам до вас загляну. Скажіть, де ви мешкаєте?

Він записав адресу, подав Паші пухкі, мов ватяні, пальці, і вона вийшла. Секретарка з цікавістю проводжала очима стару жінку, що з нею директор витратив так багато свого коштовного часу. Паша намагалася ні з ким не зустрітися поглядом .Їй було так соромно, наче вона зробила щось негідне. Соромно за себе, що вона так забулася, хто вона така, і побігла до директорового кабінету так, як дівчинкою бігла до ліжка, щоб ранком відвідати свою хвору маму. Сором пік у грудях і за брата, що він так нехтує нею, рідною сестрою. Паша для нього не більше, як звичайна прохачка, тільки прийшла просити не допомоги ,не грошей, не речей, а теплих братніх почуттів, яких у Стефана не було раніше, нема й тепер.

І вона нікому, навіть синові не казала про те, що отой новий директор заводу, Стефан Гнатович Курдюк, — її рідний брат, а Максимів дядько. Не було в неї брата майже все життя, але й побачившися з ним ,не знайшла його.

Тому Паша, думаючи про майбутнє, не покладала ніяких надій на свого брата. Єдиний, хто залишився з рідних їй людей, був син.

III

Дивовижний сон приснився Максимові. Він уміє літати. Розбігся по подвір'ю, відштовхнувся від землі ногами — і тіло його попливло в повітрі. Відгрібав від себе повітря, як плавець воду, підіймався все вище й вище. Ось уже зрівнявся з маківками квітучих біломолочних акацій, що пахли запаморочливо-солодко, уже піднісся понад будинки, минав вулицю за вулицею, пролинув над серединою міста ,де люди заклопотано десь поспішали, обминаючи вози і авта, перебігали вулицю, метушилися на площах, як комашня. А він спокійно і легко летів далі, над будинками, парками, садами й городами. Ось заблищала вже сріблиста річка, що оперізувала крутою дугою місто. У тихій воді її відбивалося сонце, відкидаючи від себе сліпучояскраве сяйво. І раптом Максим побачив на березі річки Катю, і сяйво те, що заважало дивитись йому, випромінювала вона.

— Максиме! — промовили усміхнені уста її. — Симо мій любий, Симо мій коханий, прилинь до мене!

— Лечу, лечу, Катю! — відгукнувся до неї згори парубок, щосили відгрібаючи від себе повітря, і наблизився до її простягнених рук. Максим з усього швидкого лету упав біля Катиних ніг, і в ту ж мить сяйво померкло, Катя зникла ,лише в одному місці ще майоріли відблиски світла, мов слід, що залишила за собою дівчина.

Максим підвів голову, оглянувся навколо й зрозумів, що це був сон, а ледве помітну ясну смугу бачив він крізь вікно на східньому обрії, де починав народжуватись ранок.

— Щоб воно значило? — намагався розгадати Максим своє видіння...

Після зустрічі з Катею він не міг більше ні про що думати, як тільки про неї, і нікого більше не бачив, лише її, усміхнену, з ямочками на пухких засмаглих щічках. Образ дівчини, що не зникав з його думок і уяви, був йому реальнішим, ніж ті люди, з якими бачився, розмовляв і працював. Максим пригадував кожне її слово, вимовлене до нього, і всі ті звуки, що позавчора віднесені вітром і розвіяні над містом ,досі бриніли йому, як прехороша музика. Він би того ж вечора подався до парку, щоб знову зустрітися з Катею, але буря не вщухала, шаленіла й далі, страхітливо грюкотіло обідране з дахів залізо, тремтіли будинки, стогнали, низько згинаючись, дерева.

Але й другого вечора не можна було йти шукати її, бо після бурі розпочався дощ, і, то перестаючи трохи, то знову посилюючись, монотонно стукотів у шиби до самого пізна, поки Максим не ліг спати.

Сон, що його бачив парубок цієї дощової ночі, зміцнював надії його і заразом непокоїв.

— „Якби мало здійснитися те, що приснилось, — міркував він, сидячи в ліжку й обійнявши свої коліна, — то виходить, що я Катю бачитиму, і вона радітиме мені, але чомусь зникне. Якщо ж станеться ,навпаки, то її зникнення у сні можна зрозуміти, як появу в дійсності. А як же пояснити тоді появу у сні?"

Із своїми плутаними і непевними тлумаченнями Максим сам не погоджувався, відкидав їх, бо вони не віщували нічого доброго.

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

З наших буднів

„ВІЙНА І МИР" НА БРОДВЕЮ

Про фільм „Війна і Мир", що йде вже другий місяць в Кепітол-Театрі на Бродвею, можна тепер наслухатись і начитатися всякої всячини.

Читаю, наприклад, в одній газеті, що фільм здіймався два роки і коштував шість мільйонів долярів, але то ще не є рекорд, пише газета, бо продукція фільму „Десять Заповідей", який тепер в роботі, коштуватиме 10 мільйонів.

В баталістичних сценах, як битва під Австерліцом, чи під Бородіно, виступали статистами 15 тисяч вояків і 8 тисяч коней, позичених в італійській армії.

І тут треба признати, що в цих фільмових баталіях італійські вояки, перебрані за русских і французів, просто знаменито „списалися". Все ж таки найкраще вдався їм відворот з-під Москви, зимою 1812-го року і катастрофа над рікою Березиною. Ці сцени зовсім пригадували відворот італійської армії з-під Сталінграду.

Далі, читаю в іншій газеті, що історичні уніформи армії Наполеона й армії Кутузова шило 90 кравців протягом 7 місяців безперестанку, а одна фабрика в Швайцарії 2 тижні робила ґудзики до мундурів... Головній зірці, Одри Гепборн, що виконувала ролю чарівної Наташі, заплатили 350.000 долярів, а її головікові, Мел Феррерові, який відтворив князя Болконського — сина — дали „тільки" 100,000 долярів. Ну, але обоє молодята принесли разом докупи „мейду" коло пів-мільйончика! З тим якось можна пхати біду наперед, як то кажуть.

В одному нашому товаристві я був свідком палкої дискусії на тему „Війни і Миру". Одна красна пані майже посварилася з другою за П'єра Безухова, бо казала, що на фільмі показано його занадто вродливим, коли, тим часом, в книжці він виходить трохи подібний до Хоми з „Ой, не ходи Грицю". З цього почався справжній „літературний ярмарок", а я з жалем у серці подумав собі: яка шкода, що книги українських авторів не викликають серед земляків такого зацікавлення!

Про фільми наших продуцентів вже і не згадую...

Між іншим — фільми накручувані „на підставі" літературного твору, мають ту знамениту прикмету, що відстрашують читаючу публіку від самої книжки, або притягають її до неї. У випадку з „Війною і Миром" режисер фільму Кінг Відор зробив величезну прислугу книзі Льва Толстого, яку тепер розривають по бібліотеках, але ще більшу прислугу він зробив нашому „старшому братові"...

Недармо ж під час світової прем'єри на Бродвею, дочка мудреця в лаптях з Ясної Поляни, графиня А. Толстая (яка відкривала фестиваль) спеціяльно дякувала продуцентам за доскональне оформлення та реалізацію а р х и т в о р у її батька.

Хто лише трохи призадумається над „ідеологією" фільму, той, безумовно, дійде до висновку, що фільм з багато більшим успіхом від Світової Ради Миру суґерує західному світові, що „велікий русский народ" наймиролюбніший під час миру і найхоробріший під час війни.

Гей, чому-то нам ніхто не зробить такого презенту?..

Ікер.

● „Зарщина поза нами, тепер можемо думати про Европу", — заявив в минулу суботу французький прем'єр після того, коли з цілим штабом дорадників договорився з канцлером Аденауером та його урядом про ліквідацію всіх французько-німецьких спірних справ.

Читайте щоденник „Свободу"

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

ПРЕЦІЗІЙНИЙ МЕХАНІК, МЕХАНІК ВИРОБІВ ЗНАРЯДДЯ І СЛЮСАР

Першоклясні з досвідом. Всі користі (хворобове, вакації і т. д.), 50 год. в тижні. Говоримо по-українськи, німецьки і польськи.

UNIVERSAL MFG. CO., INC.
410 Hillside Ave., Hillside, N. J.
Dial Operator: MUrdock 8-1700

ПОТРІБНИЙ ОГОРОДНИК
до теплярні —

повна відповідальність на 9,000 ft. теплярні.

Мусить мати досвід у плеканні городових і вазонкових рослин через цілий рік. 5 кімн. апарт. на місці.

Мусить говорити по-англійськи.

Вимагається рекомендацій.

MILLER'S GREENHOUSES
1180 W. Broadway
Hewlett, L. I., N. Y.
Tel.: Franklin 4-2345

TOOL & DIE MAKERS
Досвідчені. Висока платня для фахівців. Безплатно "Blue Cross". Платні вакації. Досконалі умовини праці. близ. 138th St. Sub. (Lex.).
KASTAR, INC.
200 Lincoln Ave., Bronx, N. Y.

TOOL & DIE MAKERS
Висока платня і гарантія „овертаймів" для першоклясних. Постійна праця — досконала нагода. Всі користі. Мусить говорити по-англійськи. Праця близ. дому. Ми є спеціялістами в нашій ділянці. H. Goodman & Sons, 200 Varic St., (cor. W. Houston St.), New York.

МЕХАНІКИ ДО КИЛИМІВ (2)
Мусять мати досвід в інсталюванні, вимірах і кравнні. Постійна праця. Досконалі умовини праці. Висока платня для фахівця. Kantors Home Service, 1 Irving Place, White Plains, N.Y.
WH 9-6517

Maintenances.
МАШИНІСТ або МЕХАНІК
при деревних виробах. Повна або частинна праця. Висока платня.
ROYAL FISHING TACKLE CO.
5218 3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

ТАПІЦЕР
Повний час праці.
Добра платня для фахівця загального механіка.
LYN UPHOLSTERY SHOP
15 Broadway, Lynbrook, L. I.

GILBERT CLOCK TOOLMAKERS MODEL MAKERS
ПЛАТНЯ ЯК НА РИНКУ ПРАЦІ.
Постійна праця.
Голоситись в год. 8-5 по пол. від понед. до п'ятниці
в
WILLIAM L. GILBERT CLOCK CORP.
Winsted, Conn.

TURRET LATHE OPERS. AND TOOLMAKERS
Мусить вміти самостійно працювати на денній шифті. Цивільна праця при авіяції. Висока платня, ідеал. умов. праці, платні вакації і свята, даром госпіталізація (Blue Cross для цілої родини), даром забезпечення хірургічне і на життя й інші користі.
ROBERT REINER, INC.
556 Gregory Avenue
Weehawken, N. J.

ОПЕРЕЙТОР
до шиття жіночих плащів.
Висока платня. Мусить мати досвід на кожній секції і шити цілий одяг. Добра нагода для фахового.
PATERSON CLOAKS & SUITS CO., INC.
581 E. 22nd St., Paterson, N. J.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВИНҐС!

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

ДІВЧАТА — ЖІНКИ МУЖЧИНИ
(Більша кількість.)
Постійна праця. Чиста фабрика, приємна праця. Досвід неконечний,
Q. V. S., Inc.
20 N. 15th St., East Orange, N. J.

PART TIME COUNTER MAN or WOMAN
11—3, досконала платня, добрі умовини праці. Постійна праця.
WILLISTON PARK AREA, L. I.
Pioneer 2-3320

ЖІНКА і МУЖЧИНА,
які володіють в письмі й слові мовами: українською, російською, словацькою, литовською, потрібно до праці в склепі висилок пакунків. Голоситись:
UNITED PACKAGE EXPRESS
305 Market St., Newark, N. J.

Help Wanted—Female

ГОСПОДИНЯ - КУХАРКА
з досвідом.
3 дорослі особи, спання на місці. Останні рекомендації, добра платня.
Great Neck 2-5484

THE KRESGE of Lake Success
Now Hiring
WAITRESSES
SALAD GIRLS
STEAM TABLE GIRLS
COOKS
No Experience Necessary
Apply in Person
S. S. KRESGE
1460 Union Tpke,
New Hyde Park
Take 44A Bus to end of line

PRESS OPERATORS
До ніжної і парової машин.
Оперейторки мусять вміти оперувати при малих делікатних працях при монтуванні, відбитках, формуванні і т. д.
Приємна праця.
THE GEMEX CORP.
1200 Commerce Ave., Union, N. J.
MU 6-4100

ОПЕРЕЙТОРКИ
до шиття горсетів.
Досвід на 1 & 2 голки, ми навчимо, якщо має досвід в шитті на машинах. Постійна праця; близ. дому.
BRASSIERE CONTRACTING
1853 Cropsey Ave., Brooklyn, N.Y.
ES 2-3587

ОПЕРЕЙТОРКИ
з досвідом на "Merrow & Singer" машинах; дитячий одяг і светери. Праця на штуки.
B. & S. MFG.,
132 12th St., Brooklyn, N. Y.
HY 9-7066

ОПЕРЕЙТОРКИ
з досвідом у шитті дитячих сукопок. Мусить вміти зробити комплетний одяг. Добрі умовини праці. Висока платня для фахових. Доволі часу. Постійна праця — близ. дому A. Kalinkor, 330 W. 38th St., New York City

ГОСПОДИНЯ
відповідальна жінка, легке варення і домаш. праця. Власна кімната, всі приладдя. Платня відповідно до справности. Мусить мати останні рекомендації. 2 дітей у шк. віці.
FR 4-1376

ГОСПОДИНЯ
біла, знання німецької й англійської мов. Легке варення і дом. праця. Мусить любити діти. Гарна власна кімната. Всі приладдя, досконала платня.
Spruce 6-3057 — HO 5-0915

PROFESSIONALS

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок, "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф..: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

Українська взуттєва крамниця
"KARPATY SHOES"
153 SECOND AVE. (bet. 9 & 10 Sts.), NEW YORK CITY
Tel.: ALgonquin 4-1893
• поручає добірне і доброякісне взуття для всієї родини по догідних цінах. Взуття на шкіряних підошвах і походить від відомих американських фірм або з закордону.

ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ — **ОБУВ'Я ОДЯГ МАТЕРІЯЛИ ХАРЧІ І ІНШІ ТОВАРИ**
LAMPERT & POLIMEX Co. London
ЯКЩО ВИСИЛАЄТЬСЯ З ЛОНДОНУ ПОСИЛКА БУДЕ ДОСТАВЛЕНА СКОРШЕ І ПЕВНО.
ГАРАНТУЄМО ДОСТАВУ АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ.
Митні оплати платимо в Лондоні. Ваші приятелі чи Рідня в Европі не будуть обтяжені жадними доплатами. Мито і кошти пересилки включені в ціну нашого експорту.
Пишіть по-українськи по наш повний каталог.
Lampert & Polimex Co.
45 CROMWELL ROAD, LONDON S.W. 7, ENGLAND

Короткі Вісті

● **На Кипрі** протягом минулого тижня згинуло з рук грецьких терористів 13 осіб. Англійці завели в минулу п'ятницю поліційну годину в столиці острова, Нікозії, як кару за убивство на вулицях міста двох англійських старшин.

● **В Австрії** застрайкувало 15.000 пекарів. Вони домагаються підвищення винагороди без підвищення цін на хліб. Тому, що цей страйк в пекарнях не заторкнув цукорень, господині, замість хліба, купують цукорняне печиво. Пекарні випікають хліб тільки для шпиталів.

ВАШУ УЖИВАНУ Й НОВУ ОДЕЖУ
(в добрім стані)
ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
До деяких країн з оплаченим тут митом.
Ви можете посилати нам пачки, а ми зараз подамо Вам кошти зв'язані з пересилкою.
Також висилаємо купони англійських матеріялів (великий вибір купонів) ХАРЧОВІ ПАЧКИ і ЛІКИ до деяких країн з оплаченим тут митом.
Скора і точна обслуга.
Представляємо посвідки відборця.
RALLINGTON CORPORATION
303 West 42nd Street, N.Y.C. — Tel. PL 7-2258
М. Грей (Грушко).

ВКІНЦІ!
◄ **ФУТРЯНІ ЖАКЕТИ**
Непромокальна ґабардина, біберовий ковнір, біла короткострижена овеча підшивка, пікована вовняна підшивка в рукавах, до висилки (включаючи мито, правний дозвіл і інші оплати) $41.60

ВИСОКІ ЧОБОТИ ►
Чорна сильна виправлена теляча шкіра, непромокальна на грубих шитих подвійних золях. Дуже відповідні на село, до висилки (включаючи мито, правний дозвіл і інші оплати) $14.90
S. DANIEC 30-24 — 91st Street, Jackson Heights, L. I., New York, N. Y.
"FREGATA of LONDON" гарантує чесну і скору доставу.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

РОЗШУКИ

НОВАКІВСЬКИЙ Ярослав
з Гаїв Бучацьких
пошукує тітки або родини, яка виїхала до Америки перед війною. Відповіді прошу слати на адресу:
Mr. NOWAKOWSKI J.
16 Marais Mansions, Marais Rd.
Sea Point, Cape Town, S. Africa

Романа ЯКИМОВИЧА та Зенона БУРОГО
шукає
M. ZACHARCHUK
101 St. Mark's Place
New York 9, N. Y.

Пошукую
п. ОСТАПА ВАТАМАНЮКА
Маю вістку від Вашої Родини. Хто знав би про нього або він сам, голоситись на адресу:
STEPHANIA STACHNIW
1948 Hickory Grove Ave.
Racine, Wisc.

МАЛАНИИ БОГДАН
з Самбора
має відомості від дружини і сина.
Писати на адресу:
BILINSKI PETER
690 Funston Avenue
San Francisco, Calif.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-во У. Н. Домі, 316 Відділ відбудуться в четвер, 11-го жовтня, о год. 8-ій веч., з порядком нарад: відкриття, прочитання протоколу з попередніх зборів, прийняття нових членів, фінансовий звіт за місяць вересень, звіт опікунів хорих, справа товариських підприємств, внески і запити. Щоб бути поінформованим про всі товариські справи, члени повинні брати участь в зборах і виконувати свої обов'язки згідно зі статутом Т-ва і рішенням зборів. Присутність усіх членів все є побажана. — Уряд Т-ва.

Посмертна Згадка

СЕМЕН ВОЛЧКО, довголітній член 96 Відд. УНСоюзу в Пітсбурґ, Па., помер 27-го вересня 1956 р. Покійний роджений 1886 р. в с. Кульчиці, пов. Самбір. Полишив в смутку дружину Дору, сина Івана і 2 доньки Джувел і Анну. Похорон відбувся з укр. кат. церкви св. Івана на церк. цвинтар Baldwin Township. — В. П. П.!

ВЖЕ ПРОДАЄТЬСЯ В ЗДА!
Щоб мати прекрасний молодий колір обличчя, уживайте справжнього
MORFOSA BEAUTY CREAM
КРЕМ ДЛЯ ОБЛИЧЧЯ
Під впливом Morfosa Beauty Cream шкіра на обличчі зм'якшується, білішає і набуває природньої краси. Крем Морфоза усуває вугрі, очищає пори і знищує висипки та прищі. Крем Морфоза звужує розширені пори, зміцнює шкіру і забезпечує їй привабливий молодий вигляд.
ЗАМОВЛЯЙТЕ НЕГАЙНО!
$1.35 за слоїк (2 унції) плюс 15 центів за пересилку.
NEW CASTLE LABORATORIES
Dept. A. Box 592
Toronto, Ont., Canada

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ
І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
Гарантована достава
Матеріяли на убрання, плащі і суконі, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
Мито за посилки платиться у нас і Ваші рідні і знайомі не платять вже при одержанні посилки нічого.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11. N.J.

PARCELS TO EUROPE
► НАЙБІЛЬША ВИСИЛКОВА ФІРМА ◄
Івана КАМІНСЬКОГО
з централею в Торонто, Онт, Канада, яка має 20 відділів на території Канади й Америки
відкрила своє
ДРУГЕ БЮРО В ШИКАҐО:

CHICAGO, Ill. — 2551 W., 63rd Street	Tel. HE 4-2380
CHICAGO, Ill. — 2314 W. Chicago Ave.	Tel. BR 8-6780
BUFFALO, N. Y. — 1162 Broadway Ave.	Tel. FI 1272
NEW YORK, N. Y. — 306 E. 9th Street	Tel. GR 3-3470
NEWARK, N. J. — 102, 16th Ave.	Tel. BI 2-6816
CLEVELAND, Ohio — 1029 Fairfield Ave	Tel. CH 1-5547
MINNEAPOLIS, Minn. — 44 E. Hennepin Ave.	Tel. FE 6-2330
PHILADELPHIA, Pa. — 725 W. Girard Ave.	Tel. ST 7-1422
PITTSBURGH, Pa. — 2013 E. Carson Street	Tel. HU 1-5759

Наближається холодна осінь і зима, наближаються Різдвяні свята.
ВИШЛІТЬ І ВИ ДОПОМОГУ СВОЇМ РІДНИМ В ЕВРОПІ
через найбільшу і найсолідншу висилкову фірму
ІВАН КАМІНСЬКИЙ
JANIQUE TRADING CO.
Ваші Рідні ждуть на Вашу допомогу, на Ваш РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК!

РІЗДВО — РІЗДВО — РІЗДВО
ВЖЕ ЗА ПЛЕЧИМА.
Пам'ятайте, що найкращий і цінний дарунок, який Ви можете післати для Вашої родини і приятелям у рідному краю, це буде, коли Ви вишлете їм
ДОБРУ ШКІРУ на ЧОБОТИ і ЧЕРЕВИКИ
Ми продаємо ШКІРИ найкращої якости як на пришви так і на підошви. Маємо шкіру американську, французьку, німецьку, як також т. зв. „ЮХТ". Маємо всі додатки як „брензолі", підшивку „лайнінг" і т. д. Все це можна дістати
В УКРАЇНСЬКІЙ ФІРМІ,
яка існує вже під тою самою адресою понад 25 років.
KING FASHIONABLE BELT COMPANY, Inc.
25-27 WEST 36th STREET, NEW YORK 18, N. Y.
(Поміж 5-ою і 6-ою Евеню.)
(10-ий поверх).
Телефон: WIsconsin 7-6278-6279-6280
Власники Олекса і Павло ГИСА.
Маємо відкрито кожного дня від години 9-ої рано до 6-ої вечором. У суботу до 3-ої по полудні, або поза годинами за попереднім телеф. зголошенням.

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.
ЖАКЕТИ НАКИДКИ СТОЛІ
ПРИСТУПНІ ЦІНИ. • ДОГІДНІ СПЛАТИ.
КУНИЦІ КАМІННІ І ЛІСОВІ МІНКИ СОБОЛІ
J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIERS
111 E. 7th ST., NEW YORK 9, N. Y. — Tel. SPring 7-8710

HOTEL RESORT

35 5th AVENUE RESTAURANT
ДОСКОНАЛИЙ ХАРЧ
Коктейлі
Приватні їдальні
Сніданнн, ланч від $1.00
Обід від $1.50
HOTEL GROSVENOR
5th Ave. (10th St., New York City)
GR. 3-6000

BUSINESS OPPORTUNITY

НАРІЖНА БАРА з своєрідним приємним рестораном в центрі гарного Greenwich Village. Досконала клієнтеля. Ідеальне для енергічного досвідченого власника. Продається тільки з уваги на старий вік власника. Телеф. по 6 веч. AS 8-6037.

ПРАЛЬНЯ в Queens. Небувале купно $8,000, все готівка. Добре поставлений бизнес, само влаштув. коштувало б $15,000. Добра нагода на ціле життя. Без посередництва. Жадних оферт. Пишіть: Box S-26 Rm. 830, 11 W. 42nd St., New York City.

Давно засн. загальна крамниця і газ. станція при N. J. Main Highway; ґросерні товари, делікатессен, картки, газети, журнали, забавки, й інш. Досконалий оборот, також 85,000 gal. газу; продається з уваги на недугу. Телеф. FReehold 8-9745, or write Pine View General Store, R. D. 4, Freehold, N. J.

ДЕЛІКАТЕСЕН І ҐРОСЕРНЯ
Зараз коло Getty Square в центрі давтавну Йонкерсу. Добре поставл. бизнес, досконала клієнтеля. $60,000 річно — увесь товар і влаштування. Копальня золота для досвідченого. Низький рент. Інші інтереси змушують продати. Спішіть, щоб не було запізно. YO 3-2049 рано.

ЛАНЧОНЕТА
5 днів, понеділок до п'ятниці. Добрий, чистий бизнес відповідний для подружжя,
81 Greenpoint Ave., B'klyn, N. Y.
(коло Farber's Pencil Factory)
Tel.: EV 9-9635

ПРАЛЬНЯ на продаж або винайм. Досконала нагода для молодого, енерґійного машин. оперейтора. Все влаштування в доброму стані. Продається тільки з огляду на старість. Мале підприємство в добрім положенні, яке легко розвинути. Чудова нагода на ціле життя. Мало готівки. — EV. 7-4306.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

MISCELLANEOUS

За першим разом
БЕЗПЛАТНО
поради для Ваших рибок в акваріюм. Зайдіть:
ACE PET TOWN
322 Ditmas Ave., Brooklyn, N. Y.
(Cor. E. 4th St.) — UL 4-4431

JUNK CARS
$25 to $40 ea.
MOTT HAVEN AUTO WRECKERS
DA 9-5500

Користайте з найкращої нагоди
КУПИТИ НОВИЙ з 1956 р.
MERCURY
у найсолідншого продавця ст. Ню Йорку.
• Найбільше заощадження
• Найменші рати
• Найвищі ціни при виміні
Ціни нижчі, трикратно найдешевші як інших моделів.
Також в продажу люксусовий НОВИЙ 1956 LINCOLN
Фірма понад 40 р. чесного продажу.
MEZEY MOTORS
Authorized
Mercury - Lincoln Dealer
1229 2nd Ave. and 64th St.
New York City
Відкрито вечорами.
Тел. TE 8-2700

Наших 10 років. — Тисячі задоволених клієнтів.
EXPRESS GIFT PARCELS
Найскоріша достава до всіх країн Европи. — Низьке мито. Ми гарантуємо, що висилаємо пакунки до 4-ох днів. Як доказ цього, одержите поштову посвідку. Достава ліків летунською поштою триває 8 днів. — ВСІ ПАЧКИ ҐАРАНТОВАНІ І ЗАБЕЗПЕЧЕНІ. — Мито платиться тут. — Також пачки без мита до деяких країн.
ЖАДАЙТЕ НАШИХ КАТАЛОГІВ.
Урядові години 9-6 щоденно, в неділю 10-2.
GRAMERCY SHIPPING CO.
777 Lexington Ave. (bet. 60-61st St.) New York 21, N. Y.
Tel. TE 8-5462 — TE 8-5463

BUILDING MATERIALS

IDAHO - панелі з крученої сосни, тапети, 7 ft. довгі за 24½¢ sq. ft. Інші так дешево як 15¢ за sq. ft. Sheet Rock від 5¢ sq. ft.
ACE LUMBER SUPPLY CO.
32-02 Astoria Blvd. Long Island C.
RA 8-5660

REAL ESTATE

ДОМИ НА ПРОДАЖ
11-род. мур. на Гайтс Поінт (Бронкс) за $32,000. Чистий дохід $2,000.
3-х родин. мур. на північ. Бронксі за $21,500, готівки $3,500.
8 род. мур. умебльов. на Мангатені — Вестенд еве. (91 St.) за $15,000, чист. дохід $3,500 на рік.
8 род. з крамн. на Бронксі за $18,000.
Доми дають добрий дохід. Мають оливне опалення.
Дзвонити до 10 зрана та 7-9 увечорі
AU 1-0194

HOUSES FOR SALE

ЧУДОВИЙ стил. дім — ранча, в центрі Flushing. Наріж. посілість, 5 вел. кімнат нагорі і 2 кімнати на долині, ґараж на 2 авта, арт. мармур, патіо, близ. комунікацій, шкіл, склепів. Багато особливостей. Продається зі стратою на скорий продаж.
IN 3-0249

ГАРНИЙ наріж. дім -ранча, 3 спальні, площа 100x100, олив. огрівання. Напів-викінчен. підвал, нова фронт. веранда, багато особливостей включ. коминок, охор. вікна, сітки і т.д. Катед. стеля у вітальні, кухня. Близ. склепів, комунік. і шкіл. Дім в доск. стані. Продаж з стратою.
Rockland Center 4-0943

EAST 242nd ST. Гарний. деревл. 1-род. дім, вел. площа 60x110, 8 вел. кімнат. Лечко переробити на 2 род. (не потрібно столяра). Мод. дім, газ. огрівання, ґараж на 3 авта, прод. з стратою на скорий продаж.
FA 4-4460

BRONXVILLE vic. N. E. Yonkers, 7-кім. кол. дім, 2 лазнички, від. кімн., ґараж, робітня, вел. площа, з викін. кам. патіо, пляст. стіни, квітники, SS&S пральня, сушарня, елек. кухня, маш. миття посуди, багато особливостей. $23,000. Власник SP 9-6880.

HOLLIS — наріжний дім відп. для професіоналів, 9 кімнат можна ужити для різних цілей пр. дентиста й інш. при рухливій дорозі. Близ. церков, шкіл. Можна зараз зайняти. Можна оглянути на „вікенд".
Телеф. власника OL 8-7150

REAL ESTATE

9-КІМН. ДЕРЕВ. ДІМ доброї будови, ґараж на 2 авта, "Richelieu terrace", около 4 бл. від укр. школи. Відповідне на 1 велику родину або 2 споріднені родини. Жадає $14,800. Приймається помір. оферти.
ALBERT V. CLAPP & CO.
1103 S. Orange Ave.
Newark, N. J. ES 4-3100

Краса Асторії тільки $22,000. 2 родин. дім в доскон. стані з компл. викінч. підвалом. Гарний, вел. 6-кімн. апарт. зараз до зайняття. Алюм. двері ґаражу, вел. ґараж, охор. сітки, багато особливостей. Близ. шкіл, комунікацій і склепів. Малий завдаток. 18-51 — 21st Road. — RA 6-8365.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

MISCELLANEOUS

10 всі алюмінійові сітки. і охоронні вікна. Сатинового полиску охоронні двері.
СПЕЦІЯЛЬНО $199—
Безплатний показ і естімейт.
ALL CRAFT
Телефонуйте: Newtown 9-9797

WASHINGTON HEIGHTS FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Забезпечує конта до $10,000
Платить 3% дивіденди.
1390 St. Nicholas Ave. N. Y. C.
275 W. 231 St., Bronx, N. Y.
371 E. 149 St., Bronx, N. Y.

ВЕСІЛЛЯ
комплетна ціна $4.75
з шампаном.
Досконала кухня.
БАЛЕВА ЗАЛЯ.
Свіжо відновлено, Спеціяльні ціни на товариські забави.
HOTEL MARTINIQUE
32nd St. & B'dway, N. Y. C.
PE. 6-3800 Ext. 117

РІЗНЕ

АРКА, 48 Е. 7-ма вул. в Ню Йорку
(GR 3-3550)
одиноке місце, де одержите креми краси „Міра" п-і Малої з Шикаґо.

МЕТА УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
236 E. 14th St. NEW YORK 3, N.Y.
ДІСТАЛА УКРАЇНСЬКІ МАШИНКИ до писання від $49.50

KARS Jewelers ЄДИНА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ ДУЖЕ ВІДОМА СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІКИ
ВЛАСНИЙ ІМПОРТ ТА ФАБРИКАЦІЯ
216-218 E 14th St. New York 3, N.Y.
ТЕЛЕФОН GR 3-5875
Найбільший вибір імпортованих короткохвилевих Hi-Fi
радіоапаратів, моделі на 1957 р.
TELEFUNKEN,
GRUNDIG,
BLAUPUNKT,
AMBASSADOR,
яких ми є представниками, — тих надзвичайних, сильних по конструкції і з найкращим звуком, апаратів.
ТЕЛЕВІЗОРИ
GENERAL ELECTRIC,
RCA.
Найбільший вибір ювелірних виробів 14 і 18 кар. золота і найліпших ШВАЙЦАРСЬКИХ ГОДИННИКІВ, які ми імпортуємо.
НАЙНИЖЧІ ЦІНИ.
Наша ювелірна і годинникова робітня рекомендована знаною фірмою OMEGA.
ЖАДАЙТЕ КАТАЛОГІВ.
Виконуємо поштові замовлення.
Ґарантія на всі товари.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі!
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

Hallett & Hallett
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Since 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd. & 147th St.
Flushing, L. I., N. Y.
Howard L. Hallett, Jr., Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568